

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2019

51/2019

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luotsauslain (940/2003) 2 §:n 23 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 5 momentti, 9, 19 ja 20 § sekä 20 a §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 23 kohta, 5 §:n 5 momentti ja 20 a §:n 1 momentti laissa 986/2018, 4 §:n 1 momentti laissa 1050/2010, 19 § laissa 645/2010 ja 20 § laissa 998/2015, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 986/2018, uusi 4 a, 24 ja 25 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 986/2018, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja muutettu 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1050/2010, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, 12 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 986/2018, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä lakiin uusi 16 a–16 g § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4 a) *tilapäisellä luotsipaikalla* luotsattavaksi väyläksi määrätyn väylän muuta kohtaa kuin luotsipaikkaa, jossa luotsi nousee alukseen tai poistuu aluksesta tai jossa vaihdetaan luotsia ja jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt tilapäiseksi luotsipaikaksi;

23) *Saimaan vesialueella* järvistä koostuvaa järvioluetta, jolla sijaitsee luotsinkäyttövelvollisuuden piiriin kuuluva Saimaan väylästä, lukuun ottamatta Saimaan kanavaa;

24) *etäluotsauksella* toimintaa, jossa luotsi luotsaa alusta muualla kuin luotsattavassa aluksessa;

25) *VTS-keskuksella* alusliikennepalvelulain 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua keskusta, jossa alusliikennepalvelun tarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua.

4 §

Luotsaustoiminnan harjoittaminen

Luotsauspalveluja ei saa tarjota eikä luotsaustoimintaa tai etäluotsausta harjoittaa muu kuin luotsausyhtiö.

Velvollisuus käyttää luotsia

— — — — —

Puolustusvoimat voi vapauttaa velvollisuudesta käyttää luotsia ulkomaisen valtionaluksen, joka osallistuu puolustusvoimien isännöimään koulutukseen, harjoitukseen tai muuhun puolustusyhteistyöhön taikka on muutoin puolustusvoimien isännöimänä Suomen vesialueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä. Tällaisen ulkomaisen valtionaluksen on käytettävä ammattikäyttöön tarkoitettua A-luokan automaattista tunnistusjärjestelmää (AIS), ellei puolustusvoimat anna lupaa olla sitä käyttämättä. Puolustusvoimien on ilmoitettava välittömästi vapautuksesta Liikenne- ja viestintävirastolle sekä alusliikennepalvelulaissa tarkoitetun VTS-alueen VTS-keskukselle.

— — — — —

Aluksen päällikön on aluksen saapuessa alusliikennepalveluissa tarkoitetulle VTS-alueelle ilmoitettava VTS-keskukselle, käyttääkö alus 3 tai 4 momentissa tarkoitettua vapautusta ja, jos käyttää, ilmoitettava vapautuksen numero.

Luotsin vastuu ja velvollisuudet

— — — — —

Luotsi on vastuussa etäluotsauksesta, jollei etäluotsauksen tekninen toteuttaminen, toimintamalli tai viestintäyhteyksien häiriötilanne estä luotsia toimimasta tehtävänsä mukaisesti.

— — — — —

Luotsauksen alkaminen ja päättyminen

Luotsaus alkaa silloin, kun alus lähtee laiturista tai ankkuripaikalta, ja satamaan tultessa luotsaus päättyy silloin, kun alus on ankkuroitu tai kiinnitetty laituriin.

Muutoin luotsaus alkaa, kun luotsi on noussut alukseen ja aloittanut luotsauksen, ja päättyy, kun luotsi on luovuttanut luotsauksen toiselle luotsille tai päättänyt luotsauksen. Etäluotsaus voi kuitenkin alkaa ja päättyä myös siten kuin etäluotsausta koskevassa luvassa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy tilapäisen luotsipaikan määrääjäksi luotsausyhtiön hakemuksesta, jos olosuhteet sitä edellyttävät. Ennen hakemuksen lähettämistä luotsausyhtiön on kuultava alusliikennepalvelun tarjoajaa. Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava tilapäisestä luotsipaikasta alusliikennepalvelun tarjoajalle.

Luotsi voi, sovittuaan asiasta luotsattavan aluksen päällikön kanssa, nousta alukseen tai poistua aluksesta muussa kohdassa kuin luotsattavan väylän luotsipaikalla tai tilapäisellä luotsipaikalla, jos sää- tai jääolosuhteet sitä edellyttävät. Tästä on ilmoitettava VTS-keskukselle.

Luotsin ohjauskirja

— — — — —

Luotsausyhtiön on varmistettava, että sen palveluksessa olevilla luotseilla on tehtävissään tarvitsemansa voimassa olevat luotsien ohjauskirjat.

— — — — —

16 a §

Etäluotsauksen luvanvaraisuus

Etäluotsaus Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää lupaa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää määräaikaisen luvan etäluotsaukseen. Lupa myönnetään luotsausyhtiön hakemuksesta enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan tarvittaessa uusia.

Luvan myöntäminen etäluotsaukseen edellyttää, ettei etäluotsaus aiheuta yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) vaaraa alusliikenteen turvallisuudelle;
- 2) haittaa ympäristölle;
- 3) haittaa muulle alusliikenteelle.

16 b §

Lupa etäluotsaukseen

Etäluotsauslupaa koskevassa hakemuksessa on kuvattava etäluotsauksessa käytettävät menetelmät, tekniikka ja toimintamallit, keinot ympäristön ja alusliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi ja riskienhallinnaksi, etäluotsausväylät tai väylän osat ja etäluotsauksessa käytettävä henkilöstömäärä sekä nimettävä etäluotsauksesta vastaavat henkilöt.

Hakemuksessa on annettava tarvittavat tiedot etäluotsaustoiminnasta ja sen vaikutuksista sekä muista merkityksellisistä seikoista lupahakemuksen arvioimiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää asiaan liittyviä selvityksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan etäluotsaukseen, jos toiminta täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä luvan hakemisesta, hakemuksen sisällöstä sekä hakemuksen osaksi vaadittavista riskien arvioinneista ja hallinnasta sekä muista selvityksistä.

16 c §

Etäluotsausta koskevan luvan ehdot

Etäluotsausluvassa on määrättävä ne väylät tai väylän osat, joilla etäluotsaus on sallittua, sekä etäluotsaukseen osallistuvat alukset. Luvassa on lisäksi määrättävä etäluotsauksen alkamis- ja päättymispaikat.

Luvassa voidaan asettaa:

- 1) 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista edistäviä vaatimuksia;
- 2) ehtoja etäluotsauksessa käytettävistä menettelyistä, tiedoista ja teknologioista;
- 3) ehtoja etäluotsauksen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 4) ehtoja raportointivelvollisuudesta viranomaisille ja muille tahoille;
- 5) ehtoja etäluotsauksen valvonnasta ja tarkastuksista;
- 6) maantieteellisiä rajoituksia;
- 7) sää- ja jääolosuhteisiin liittyviä rajoituksia.

Luvan mukaisten toimintojen on sisällyttävä luotsausyhtiön toimintakäsikirjaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä etäluotsausluvassa asetettavista ehdoista.

16 d §

Etäluotsausta koskevan luvan muuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi omasta aloitteestaan muuttaa perustellusta syystä etäluotsauslupaa tai sen ehtoja luotsausyhtiötä kuultuaan. Lisäksi virasto voi muuttaa etäluotsauslupaa tai sen ehtoja luotsausyhtiön hakemuksesta. Luvan haltijan on haettava luvan muuttamista, jos toimintaa on tarkoitus muuttaa olennaisesti.

16 e §

Etäluotsausta koskevan luvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa luvan etäluotsaukseen osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) luotsausyhtiö rikkoo toistuvasti tämän lain säännöksiä tai 16 c §:ssä tarkoitettuja lupaehtoja;
- 2) etäluotsaus vaarantaa turvallisuutta tai ympäristöä tai aiheuttaa haittaa meriliikenteelle; tai
- 3) luotsausyhtiö lopettaa etäluotsauksen.

16 f §

Etäluotsausta koskevat olennaiset tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Ilmatieteen laitos ja alusliikennepalvelun tarjoaja saavat pyynnöstä luovuttaa luotsausyhtiölle ja muille etäluotsaukseen osallistuville toimijoille salassapitosäännösten ja liikesalaisuuden estämättä sellaisia etäluotsausta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä niiden lakiin perustuvien tehtävien hoitamiseksi. Tiedot luovutetaan ajantasaisina tietojärjestelmään luodun yhteyden kautta (*rajapinta*) tai muutoin sähköisesti. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa.

Etäluotsausta harjoittavan luotsausyhtiön ja muiden etäluotsaukseen osallistuvien toimijoiden on toimitettava maksutta liikesalaisuuden estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle sellaiset etäluotsaukseen liittyvät tiedot, jotka ovat välttämättömiä viraston tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavia tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tiedot on poistettava heti, kun ne eivät enää ole tarpeen käyttötarkoitusta varten. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

16 g §

Etäluotsausta koskevia erinäisiä säännöksiä

Aluksen päällikkö saa kieltäytyä etäluotsauksesta. Etäluotsauksesta kieltäytyminen ei saa vaikuttaa luotsin saantiin alukselle.

Etäluotsaukseen sovelletaan, mitä luotsin oikeudesta kieltäytyä luotsauksesta tai keskeyttää luotsaus säädetään 11 §:ssä.

Etäluotsaukseen sovelletaan, mitä 4 a–4 c, 7 ja 8 §:ssä säädetään luotsausyhtiön, satamahallinnon, luotsin ja päällikön vastuusta.

19 §

Luotsausrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) tarjoaa luotsauspalveluja taikka harjoittaa luotsaustoimintaa tai etäluotsausta 4 §:ssä säädetyn vastaisesti,

- 2) laiminlyö 5 §:ssä tarkoitetun luotsinkäyttövelvollisuuden,
 - 3) laiminlyö 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden taikka
 - 4) luotsaa ilman laissa säädettyä oikeutta,
- on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luotsausrikkomuksesta* sakkoon.

20 §

Tuomioistuिन

Tämän lain 4–11, 16 a–16 e ja 16 g §:n mukaan käsiteltävissä asioissa toimivaltainen tuomioistuin määrätty merilain 21 luvun säännösten mukaan.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista sekä Liikenne- ja viestintäviraston etäluotsausta koskevan luvan myöntämistä, muuttamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2019.

Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner